Konkurransegrunnlagets del III-B1
SHA
NS 8401-8405-8407

INNHOLDSFORTEGNELSE

1 INNLEDNING 2
1.1 Innledning 2
2 MÅLSETNINGER FOR SHA I PROSJEKTET 2
2.1 Prosjektets SHA-målsetninger 2
3 ANSVAR OG MYNDIGHET 2
3.1 Forsvarsbygg 2
3.2 De prosjekterende 2
3.3 Entreprenøren 2
3.4 Hovedbedriften 4
4 KRAV TIL RAPPORTERING 4
4.1 Månedlig rapportering 4
VEDLEGG 1: HMS- LEVERANSER 6
VEDLEGG 2: SKJEMA FOR MELDING OM UØNSKEDE HENDELSER 7

1 Innledning

1.1 Innledning

Dette dokumentet

a) angir byggherrens målsettinger for SHA
b) angir krav for hvordan hensynet til SHA skal ivaretas under prosjektering og utførelse.
c) beskriver hvilke aktiviteter som skal iverksettes for å sikre at SHA krav etterleves.
d) er et verktøy for å forankre SHA tenkningen i prosjektene.

Dokumentet er styrende for byggherrens arbeid, for de prosjekterende, og for entreprenørens og dennes underleverandører.

2 Målsetninger for SHA i prosjektet

2.1 Prosjektets SHA-målsetninger

Prosjektets SHA-målsetninger er:

a) Ingen personer skal ende opp med redusert helse eller ha pådratt seg varige mén som følge av arbeidsulykker på bygge/anleggsplassen.
b) Som mål på fraværsskadene skal det oppnås en H-verdi på 10 eller bedre.

3 Ansvar og myndighet

3.1 Forsvarsbygg

Byggherren skal:

a) sende forhåndsmelding til Arbeidstilsynet etter BHF § 9 og AML § 6. (Totalentreprenørens ansvar ved totalentrepriser)
b) Utpeke koordinator (KP) i prosjekteringsfasen, og inngå særskilt avtale med den som utpekes.
c) For totalentrepriser vil byggherren utpeke koordinator for prosjekteringen KP, og vil inngå særskilt avtale med den som utpekes.
d) Utpeke koordinator (KU) i utførelsesfasen, og inngå særskilt avtale med den som utpekes
e) Påse at SHA- plan utarbeides og holdes oppdatert.

3.2 De prosjekterende

De prosjekterende skal:

a) Foreta nødvendige risikovurderinger ved oppstart og gjennom hele prosjekteringen. Restrisiko, inkl. hvilke risikoer som krever spesifikke tiltak, skal beskrives i SHA-plan
b) Utarbeide SHA-plan for prosjektering

3.3 Entreprenøren

Entreprenøren skal:

a) iverksette byggherrens prosjektspesifikke SHA plan, og informere byggherren om forhold som ikke er beskrevet i planen.
b) videreføre SHA-planen for gjennomføringsfasen
c) integrere byggherrens SHA krav som en del av entreprenørens egne systemer
d) sørge for at byggherrens SHA krav videreføres i kontrakter til underleverandører og underentreprenører

Entreprenøren plikter å ha eller opprette et internkontrollsystem samt ivareta sine plikter mht. helse, miljø og sikkerhet på bygge- og anleggsplassen, iht. kontraktens bestemmelser og de til enhver tid gjeldende lover og regler, samt byggherrens plan for sikkerhet, helse, arbeidsmiljø for det aktuelle prosjektet. Ved brudd på disse pliktene, herunder pliktene som fremgår nedenfor i dette punktet, har byggherren rett til å stanse arbeidene dersom han finner det nødvendig, samt kreve dagmulkt i henhold til bestemmelsen i konkurransegrunnlaget del II pkt. 8.2 for NS 8405 eller pkt. 11.1 for NS 8407. Vesentlig mislighold av entreprenørens plikter kan også påberopes som grunnlag for heving.

Ytterligere krav til entreprenøren:

Plan for Rent tørt bygg
Byggeplassen skal være ryddig, og følge RIFs norm for Rent tørt bygg. Rigg, bygg og anleggsområder skal avgrenses arealmessig til det som er nødvendig for å utføre fastsatte arbeider.

Sikker jobb analyse
Entreprenøren skal:

a) Gjennomføre kartlegging og vurdering av risikofylte arbeidsoperasjoner i forkant av byggestart (ROS). Tiltak skal beskrives i SHA planen
b) Gjennomføre sikker-jobb-analyser for arbeid som medfører spesiell risiko.
c) Utføre spesifikke sikker jobbanalyser som byggherren evt. pålegger.

Resultatet av sikker jobb analyser skal dokumenteres. Dokumentasjonen skal omfatte signerte deltakerlister som viser hvilke arbeidere som har deltatt i de ulike analysene. Kun arbeidstakere som har deltatt og kvittert for deltagelse på sikker jobb analysen har anledning til å delta i den aktuelle arbeidsoperasjonen.

Støv, støy og rystelser
Entreprenøren må forhindre:

a) støvspredning ved aktuelle arbeidsoperasjoner.
b) tilsøling fra anleggstrafikk på offentlig vei og skal sørge for nødvendig renhold av kjøretøy og vei.

Byggingen skal gjennomføres på en slik måte at det oppstår minst mulig støy og vibrasjoner.

Bygge- og anleggsaktiviteter (eks. sprengning, spunting, peling) som kan forårsake støy og vibrasjoner skal identifiseres og konsekvensene av disse vurderes.

Entreprenøren må vurdere hvordan bygge- og anleggsaktiviteter skal gjennomføres slik at grenseverdiene for støy og vibrasjoner ikke overskrides.

Maskiner og utstyr
Entreprenøren er ansvarlig for at alle maskiner og alt utstyr som tas inn på byggeplassen er i forskriftsmessig stand. Dokumentasjon (sertifikater og utførte kontroller) for sertifikatpliktige maskiner og utstyr skal foreligge på byggeplassen.

Sikring av og på byggeplassen
Entreprenøren skal sikre byggeplassen med godkjent gjerde. Sikringen skal være tilpasset den enkelte lokasjon.

Entreprenøren skal foreta inn- og utregistrering av alle som arbeider/ferdes på Forsvarsbyggs byggeplasser. Oversiktslisten(e) skal være ajourført og kontrolleres daglig av entreprenøren.

HMS-kort
Alle arbeidstakere skal, lett synlig, bære gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol aksepteres ikke som HMS-kort. Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort vil bli bortvist fra byggeplassen.

Funn av kulturminner
Hvis entreprenøren oppdager kulturminner plikter han straks å innstille alt arbeid i nærheten av kulturminnet, iverksette nødvendige sikringstiltak, samt varsle byggherren. Entreprenøren kan også ha en selvstendig plikt til å varsle vedkommende politi- eller kulturminnemyndighet om funnet i henhold til kulturminneloven.

Opplæring
Entreprenøren skal sikre at relevant SHA opplæring gjennomføres før oppstart på byggeplass. For å sikre at alle som skal arbeide på byggeplassen gjennomgår opplæringen, skal entreprenøren planlegge, og gjennomføre SHA kurs på byggeplassen. Kurset bør ha noen timers varighet og alle på byggeplassen skal delta. Byggherrens representanter skal gis mulighet til å delta på SHA kursene.
Entreprenøren skal føre oversikt over og rapportere månedlig hvem som har gjennomført denne opplæringen.

Språkkrav
Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Leverandøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko. For å unngå at det skjer ulykker fordi ikke alle forstår informasjonen som blir gitt, gjelder følgende:

- Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.
- Alle på byggeplassen skal forstå SHA-plan, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstrukser, SJA, sikkerhetsdatablader, bruksanvisning for verktøy og arbeidsutstyr, varselskilter mv. Materialet skal foreligge på det språk vedkommende arbeidstaker bruker som morsmål, såfremt arbeidstakeren ikke forstår informasjonen fullt ut på norsk eller engelsk.

Andre krav

- Bruk av hjelm og vernesko/støvler er obligatorisk på byggeplassen.
- Ved bruk av skjøtejern skal utelukkende brukes jern med krok i enden, eller bøyler. Alternativt kan armeringen dekkes med trekasser over toppen. Plastkopper er ikke et akseptert alternativ.

3.4 Hovedbedriften
Byggherren skal definere hvem som er hovedbedrift for de forskjellige fasene av utbyggingen.

Hovedbedriften skal:
a) utarbeide en beredskapsplan for å begrense skadeomfanget av uønskede hendelser. Beredskapsplanen skal inneholde følgende hovedpunkter:
   - Ansvar for beredskap
   - Beredskapsutstyr og plassering
   - Varslingsrutiner
   - Personskade
   - Brann
   - Skade på materiell
b) være ansvarlig for at vernerunder gjennomføres minimum hver 14. dag. Hver enkelt entreprenør skal gjennomføre ukentlige vernerunder innenfor sin kontrakt – ansvar for gjennomføring påhviler hovedbedriften.
   Alle vernerunder skal rapporteres skriftlig og følges opp.

4 Krav til rapportering

4.1 Månedlig rapportering
Entreprenøren skal utarbeide månedlig rapport for SHA. Rapporten skal inkludere samtlige underleverandører. Registrering av HMS-indikatorer skal skje iht. Charter for en skadefri bygge- og anleggsnærings veileder. Månedsrapportering skal skje i samsvar med bestemmelsene i del III-D punkt 6.

Entreprenøren skal rapportere månedlig hvem som har gjennomført obligatorisk HMS opplæring, ref. kapittel 3.

Entreprenørens skal rapportere ulykker og nestenulykker på skjema i vedlegg 2, eller på eget skjema som inneholder minst de samme opplysningene.

Vedlegg 1: HMS- leveranser

Fase	Ytelse	Tilbud	Oppstart	Utførelse	Levert
PROSJEKTERING	Utfylt HMS-erklæring for avtaler etter FOSA	X			
	Forslag kandidat KP, dersom forespurt		X		
	Starte risikovurderinger		X		
	Utarbeide SHA plan for utførelse			X	
UTFØRELSE	Utfylt HMS-erklæring for avtaler etter FOSA	X			
	Oppdatering av SHA plan for utførelse		X		
	Avfallsplan		X		
	Plan for rent tørt bygg		X		
	Risiko og sårbarhetsanalyser (ROS) ved behov			X	
	Dokumentasjon oppnevning og opplæring av verneombud		X		
	Dokumentere at vernerunder gjennomføres			X	
	Månedlig oppdatering HMS - opplæring			X	
	Dokumentere at etablering av stoffkartotek med HMS – datablader er gjennomført			X	
	Dokumentasjon sertifikater for utstyr		X		
	Månedlig samlerapport SHA og ytre miljø			X	
	Rapportere SHA på byggemøter			X	
AVSLUTNING	Dokumentasjon av betydning for fremtidige arbeider			X	

Vedlegg 2: Skjema for melding om uønskede hendelser

<table>
<tr><td colspan="4">Sted hendelsen inntraff:

Involverte (firma/enhet/person):

Klokkeslett og dato:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Melders navn:

Telefon:</td><td colspan="2">Enhet/avdeling/prosjekt:

E-post:</td></tr>
<tr><td>Avviksområde:</td><td colspan="3">☐ Nestenulykke ☐ Ulykke ☐ Avvik ☐ Klager ☐ Forbedrings-forslag</td></tr>
<tr><td>Ved ulykke, er hendelsen varslet til:</td><td colspan="3">☐ Ambulanse tlf 113 ☐ Politi tlf 112 ☐ Brannvesen tlf 110</td></tr>
<tr><td>Andre som har blitt varslet:</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Avvikskategori:</td><td>☐ Utslipp/forurensing
☐ Bygg/anlegg
☐ Brann/ branntilløp
☐ Driftsavfall
☐ Bygningsmessigavfall</td><td>☐ Elektriske anlegg/utstyr
☐ VVS / VA
☐ Bygg/anlegg
☐ Informasjonssikkerhet (ikke sikkerhetsgradert informasjon)</td><td>☐ Arbeidsmiljø
☐ Annet
☐ Tjenestekvalitet
☐ Kjemikalier
☐ System, dokumenter, prosedyrer</td></tr>
<tr><td colspan="4">Beskrivelse (beskriv hendelsen trinn for trinn, ikke personopplysninger):</td></tr>
<tr><td colspan="4">Eventuelle strakstiltak iverksatt:</td></tr>
<tr><td colspan="4">Forslag til tiltak:</td></tr>
<tr><td>Andre som har blitt varslet:</td><td colspan="3"></td></tr>
</table>

Melders underskrift: **Levert dato:**	**Mottakers navn:** **Avdeling/enhet:** **Mottatt dato:**

Fylles ut av saksbehandler:

Konsekvens	☐ Mindre alvorlig	☐ Alvorlig	☐ Svært alvorlig/Kritisk
Faktisk utfall	☐ Mindre alvorlig	☐ Alvorlig	☐ Svært alvorlig/Kritisk
Beskrivelse (ikke personopplysninger)**:**			
Årsak (årsakskategori og kommentarer)**:**			
Tiltak (inkl. tiltakstype)**:**			
Avsluttende vurdering:			
Sannsynlighet for gjentagelse:			
Lukkers underskrift: **Lukket dato:**			